

**Česká školní inspekce
Královéhradecký inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIZ-862/17-Z

Název	Dětský domov se školou a základní škola, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7
Sídlo	Tyršova 7, 517 41 Kostelec nad Orlicí
E-mail	dds.kostelec@tiscali.cz
IČ	60 884 754
Identifikátor	600 029 778
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	PhDr. Jan Vodička
Zřizovatel	Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy
Místo inspekční činnosti	Tyršova 7, 517 41 Kostelec nad Orlicí
Termín inspekční činnosti	14. 11. 2017 – 16. 11. 2017

Inspekční činnost byla zahájena předložením pověření k inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného dětským domovem se školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, a podle zákona č. 109/2002 Sb., o výkonu ústavní výchovy nebo ochranné výchovy ve školských zařízeních a o preventivně výchovné péči ve školských zařízeních a o změně dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a souvisejících a prováděcích právních předpisů.

Inspekční činnost zaměřená na posouzení odstranění nedostatků zjištěných při předchozí inspekční činnosti a účinnost preventivních opatření zamezujících jejich opakování.

Charakteristika

Příspěvková organizace (dále „zařízení“) vykonává v souladu se zápisem do rejstříku škol a školských zařízení činnost dětského domova se školou (dále „DDŠ“), základní školy, a školní jídelny.

Nejvyšší povolený počet lůžek koedukovaného DDŠ byl stanoven na 40, tj. celkem pět rodinných skupin (čtyři chlapecké a jedna dívčí). K datu inspekční činnosti bylo v DDŠ evidováno celkem 23 dětí. Fyzicky bylo přítomno 20 dětí (jedno dítě na útěku, dvě děti přechodně ubytovány ve specializovaném školském zařízení).

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitel školy a zařízení (dále „ředitel“) upravil na základě poslední inspekční činnosti konané v listopadu 2016 vnitřní řád. Z důvodu nižšího počtu dětí přijal ředitel v průběhu minulého školního roku organizační opatření, děti v zařízení jsou umístěné ve čtyřech rodinných skupinách. Ředitelem delegované pravomoci umožňovaly zástupkyni ředitele a vedoucí vychovatelce pružně reagovat. Počty pedagogických pracovníků u rodinných skupin byly průběžně upravovány v závislosti na potřebách umístěných dětí. Ke zlepšení řízení zařízení v oblasti efektivního předávání informací doposud nedošlo. Vnitřní informační systém, který by efektivně umožnil získané informace využívat či odstranit nedostatky zjištěné v oblasti nesourodého vedení dokumentace nebo záznamu informací (např. při evidenci samostatných vycházek dětí), ředitel nezavedl. Současný stav nevede ke zlepšení řízení výchovného úseku.

V poskytování odborné etopedické péče došlo k částečné pozitivní změně, úvazek speciálního pedagoga – etopeda byl navýšen. Rozvržení stanoveného rozsahu jeho přímé pedagogické práce do dvou pracovních dnů v týdnu však stále limituje poskytování včasné etopedické intervence a její propojení s resocializačním procesem. Nedostatkem v poskytování odborné péče v DDŠ je absence psychologické péče, a tedy i psychologické diagnostiky dětí, kterou donedávna před ukončením pracovního poměru psycholog zařízení dětem komplexně poskytoval.

Personální zajištění DDŠ je stabilní a genderově vyrovnané. Z celkového počtu 28 pedagogických pracovníků jich významná většina splňuje podmínku odborné kvalifikace. Pracovní místa dvou asistentů pedagoga a jednoho vychovatele, kteří vykonávají přímou pedagogickou činnost bez dosažení odborné kvalifikace, obsadil ředitel v souladu s potřebami zařízení, ne však v souladu s platnou legislativou.

Ředitel zařízení se snaží vytvářet předpoklady pro stálý profesní růst všech zaměstnanců. Pro podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků má zpracovaný plán, který vychází z finančních možností zařízení a je realizován v souladu s profesním rozvojem a zvyšováním odborné kvalifikace pedagogů i s potřebami zařízení. Kontrolní a hospitační činnosti prováděné vedoucími zaměstnanci byly vedením využívány také pro zjišťování dopadu konkrétních vzdělávacích aktivit pedagogů v průběhu a výsledcích výchovně vzdělávacího procesu. Záznamy z provedené kontrolní a hospitační činnosti odborných pracovníků doloženy nebyly.

V nastavení hodnotícího systému došlo k částečné pozitivní změně, nejlepším stupněm z pětistupňové hodnotící škály bylo již některé dítě krátkodobě hodnoceno, druhého nejlepšího stupně dosahovaly děti častěji a dlouhodoběji.

Od minulé inspekční činnosti došlo ke kvalitativnímu posunu v oblasti využívání pozitivních opatření ve výchově jako nástroje k naplnění vzdělávacích cílů dětí, počty

uložených negativních opatření ve výchově však stále mírně převyšují. S opatřením ve výchově byly děti prokazatelně seznámeny a mohly se k němu vyjádřit, dílčím nedostatkem v některých případech bylo nejasné obsahové vymezení porušení konkrétního ustanovení vnitřního řádu dítětem.

Zařízení se cíleně zabývá problematikou zajištění bezpečného prostředí pro děti, vyhledává a vyhodnocuje možná bezpečnostní rizika v rámci vlastní kontrolní činnosti a následně přijímá opatření k jejich eliminaci, případně je odstraňuje. Systém výchovného působení na děti spočívá především v opakovaném seznamování dětí s pravidly uvedenými ve vnitřním řádu a dalších dokumentech, což se příznivě projevuje v konstantní míře úrazovosti, která nemá vzrůstající tendenci.

Od poslední inspekční činnosti se nadále daří udržovat velmi dobré materiální předpoklady pro výchovně vzdělávací činnost. Příjemné, vhodně zařízené a esteticky podnětné prostředí rodinných skupin napomáhá příznivému klimatu zařízení. Dílčí problém s nedostatkem výpočetní techniky v jednotlivých rodinných skupinách přetrvává. Přístup k internetu je dětem umožněn prostřednictvím bezdrátové technologie, k částečnému zlepšení tedy již došlo. Jeden společný notebook v zařízení však neumožňuje dětem efektivní komunikaci s vnějším okolím nebo užití k jiným osobním potřebám dětí.

Zařízení hospodaří především s dotacemi ze státního rozpočtu určenými na neinvestiční výdaje, na úhradu rozpočtem nezajištěných plateb používá prostředky svých fondů. Dále hospodaří s vlastními zdroji, z nichž většinu tvoří ošetrovné, v doplňkové činnosti jsou to příjmy z pronájmu pozemku a horské chalupy, která je jinak využívána k realizaci sportovních a rekreačních činností dětí. Vedení zařízení je nadále úspěšné při získávání finančních i materiálních sponzorských darů. Objem finančních prostředků, se kterými zařízení hospodaří, umožňuje v dostatečné míře naplňovat záměry Školního vzdělávacího programu DDS.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Po příchodu dítěte do zařízení byl každému dítěti písemně stanoven klíčový pracovník (kmenový vychovatel), jehož role v naplňování potřeb dítěte byla písemně stanovena a uložena v osobním spise dítěte. Asistenta pedagoga jako podpůrného opatření ve výchově zařízení nevyužívalo.

Průběh vzdělávání v DDS byl sledován při odpoledních a podvečerních činnostech (příprava na vyučování, sportovní, odpočinkové a zájmové aktivity). Vzdělávací činnosti probíhaly v návaznosti na týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti. Možnost ovlivňovat obsah odpoledních aktivit a podílet se na jejich plánování děti v řízených rozhovorech se školními inspektory oceňovaly. Významným faktorem bylo pozitivní a klidné působení vychovatelů, příznivé klima, respektování individuálního stavu a osobnosti dětí, zohledňování výrazně odlišných potřeb a schopností dětí. Děti měly dostatek volného času i osobního prostoru k relaxaci, k poslechu hudby. Pestrá nabídka činností v různorodých zájmových kroužcích umožňovala dětem se kulturně, sportovně a společensky rozvíjet. Materiálně technické podmínky pro volnočasové aktivity byly na požadované úrovni. Všechny činnosti byly organizované ve vhodných prostorách, s přiměřenými výchovnými a vzdělávacími strategiemi s ohledem na možnosti a potřeby dětí. Pedagogické působení vychovatelů bylo založeno na stálém dohledu, na dodržování nastavených pravidel, vhodně volených příkladech a slovním hodnocení dětí.

Děti byly vedeny k sebeobslužným činnostem potřebným v praktickém životě, např. úklidové práce, praní osobních věcí a upevňování hygienických návyků. Negativní projevy

chování u dětí se pracovníkům částečně daří eliminovat zařazováním nabídky rozmanitých aktivit v mimoškolní výchově (výlety a prázdninové pobyty). Pro děti v DDS organizují vychovatelé velké množství sportovních i kulturních akcí. Zlepšování sociálních vztahů v jednotlivých rodinných skupinách se daří především prostřednictvím společných zážitkových aktivit, které vedou k posilování sociálních kompetencí dětí, zlepšují jejich komunikační dovednosti, schopnost řešit problémy a konflikty, vhodně reagovat na stres, neúspěch a kritiku. Zařízení nemá vlastní tělocvičnu, realizace sportovních aktivit pro děti probíhá mimo zařízení, což je z důvodu dopravy problematické.

V oblasti vyplácení kapesného nedošlo doposud k pozitivní změně, současný systém uchovávání finančních prostředků u vychovatelů dětem neumožňuje nakládat s vlastními prostředky a nevede je k rozvoji finanční gramotnosti a přípravě na budoucí samostatný život. Nedostatky v oblasti finanční gramotnosti se projevovaly i v rozhovorech s dětmi, které uváděly nereálné cenové hladiny základních potravin či komodit. Česká školní inspekce doporučuje se intenzivněji zaměřit v příštím období na rozvoj kompetencí potřebných pro úspěšný vstup dětí do samostatného života také prostřednictvím nákupu potravin pro společná vaření dětí s vychovateli.

Zařízení umožňovalo dětem samostatné vycházky jen částečně, ve zjištěných případech byla dítěti tato možnost opustit zařízení poskytnuta jen sporadicky. Dále bylo zjištěno, že dětem zařazeným do 5. výchovného stupně samostatné vycházky nebyly umožněny vůbec, přestože jim tato možnost trávit volný čas mimo zařízení nebyla za prokázané porušení povinností omezena nebo zakázána prostřednictvím opatření ve výchově. Zařízení tedy nepodporovalo dítě ve zvládnutí situací, které souvisí s riziky při učení se samostatnosti a odpovědnosti.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Od poslední inspekční činnosti DDS nedošlo k pozitivnímu posunu v oblasti externího hodnocení školského zařízení – supervize, řediteli zařízení se nepodařilo zajistit externího akreditovaného supervizora potřebného také k získávání nezatížených náhledů pedagogů na etiologii a projevy chování dětí.

V průběhu inspekční činnosti bylo zjištěno, že zařízení prokazatelně využívalo jako motivační prvek hodnotícího systému pobyty dětí u rodičů (zákonných zástupců). Právo dítěte na kontakt se svými rodiči bylo omezováno. Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči nebyly naplňovány v oblasti respektování práv dětí.

Dětský domov se školou má nově zpracovaný Minimální preventivní program, který podporuje zdravý životní styl a smysluplné trávení volného času. Jednotlivé činnosti (výlety, brigády, mimoškolní a sportovní aktivity) přispívaly k získávání vhodných návyků dětí, k dodržování stanovených pravidel, ke vzájemné pomoci a ohleduplnosti mezi sebou. I přes tyto činnosti se nedaří přijímat taková pedagogicko-psychologická opatření ve výchově, která by u dětí zamezila útěkům, zneužívání alkoholu, návykových látek, kouření, drobným krádežím, vulgaritám a ničení věcí, což dokládají a potvrzují zápisy z pedagogických rad ze školního roku 2016/2017.

Z olympiád mezi dětskými domovy nebo ze sportovních soutěží, které zařízení i samo pořádá, si děti přivážejí pravidelně cenné úspěchy, což děti samy v rozhovorech pozitivně hodnotí.

Závěry

Hodnocení vývoje

- Absence vnitřního informačního systému nadále omezuje přesnost, jednotnost a kontinuitu přenosu informací mezi vedením, odborným týmem a pedagogy.
- Od minulé inspekční činnosti došlo k žádoucímu posunu v oblasti využívání pozitivních opatření ve výchově jako nástroje k naplnění vzdělávacích cílů dětí, počty uložených negativních opatření ve výchově však stále mírně převyšují.
- V nastavení hodnotícího systému došlo k potřebné změně částečně, některé dítě již bylo krátkodobě hodnoceno i nejlepším výchovným stupněm, druhého nejlepšího stupně dosahovaly děti častěji a dlouhodoběji.
- V poskytování odborné etopedické péče došlo k částečnému pozitivnímu posunu (zvýšený úvazek speciálního pedagoga – etopeda), rozvržení přímé pedagogické práce do dvou pracovních dnů v týdnu stále limituje poskytování včasné etopedické intervence a její propojení s resocializačním procesem.
- Školské zařízení nemá vlastní tělocvičnu, sportovní aktivity pro děti nadále probíhají mimo zařízení, což je z důvodu dopravy problematické.

Silné stránky

- Působení pedagogů se pozitivně odráželo v projevech dětí, esteticky podnětné prostředí jednotlivých rodinných skupin navozovalo příjemnou atmosféru.
- Rozmanitý výběr odpoledních aktivit a možnost dětí spolupodílet se na jejich plánování přispívali k rozvoji dětí, jejich hodnotovému systému.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Dětem s rizikovými poruchami chování nebyla poskytována potřebná odborná psychologická péče.
- Standardy kvality péče o děti ve školských zařízeních pro výkon ústavní výchovy nebo ochranné výchovy a pro preventivně výchovnou péči nebyly naplňovány v oblasti respektování práv dětí. Pobyty dětí u rodičů (zákonných zástupců) byly využívány jako motivační prvek hodnotícího systému dětí. Právo dítěte opustit zařízení samostatně se souhlasem pedagogického pracovníka (samostatná vycházka) bylo omezeno bez předchozího uložení opatření ve výchově za prokázané porušení povinností.

Doporučení pro zlepšení činnosti školského zařízení

- Naplňovat standardy kvality péče o děti v oblasti respektování práv dětí.
- Zajistit dětem psychologickou péči a zkvalitnit etopedickou intervenci.
- Rozšířit užívání pozitivních opatření ve výchově k motivaci dětí.
- Umožňovat dětem samostatné vycházky a tím je podporovat ve zvládnutí situací, které souvisí s riziky při učení se samostatnosti a odpovědnosti.

- Zlepšit přenos informací mezi zaměstnanci prostřednictvím vnitřního informačního systému.
- Dovybavit rodinné skupiny výpočetní technikou.
- Změnit způsob výplaty kapesného a podporovat tak děti v rozvoji finanční gramotnosti.
- Zajistit externí hodnocení zařízení (supervize).
- Nastavit personální strategii zařízení s cílem získávat a udržet kvalifikované pedagogy.
- Hospitační a kontrolní činnost zaměřit také na aktivity odborných pracovníků (etoped, psycholog).

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá řediteli / ředitelce školy / školského zařízení ve lhůtě do 14 dnů odstranit nedostatky zjištěné při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jak byly nedostatky odstraněny a jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina – Dodatek č. 2, čj. MSMT-7120/2015-1, ze dne 13. 3. 2015
2. Rozhodnutí vydané MŠMT, čj. 4260/2016-2, ve věci návrhu na zápis změny v údajích vedených v rejstříku škol a školských zařízení, s účinností od 1. 2. 2016
3. Výpis z rejstříku škol a školských zařízení ze dne 28. 11. 2016
4. Jmenování, čj. MSMT 28 788/2012-25, na pracovní místo ředitele Dětského domova se školou a základní školy, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7, na dobu určitou 6 let, ze dne 10. 7. 2012
5. Výkaz o zařízení pro výkon ústavní - ochranné výchovy Z 14-01 podle stavu k 31. 10. 2017
6. Zápisy z pedagogických porad vychovatelů ve školním roce 2016/2017
7. Knihy denního hodnocení rodinných skupin 1, 2, 4 a 5 ve školních letech 2016/2017 a 2017/2018
8. Zápisy ze schůzky „Rady domova“ ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018
9. Minimální preventivní program pro školní rok 2016/2017 a 2017/2018
10. Program proti šikanování pro školní rok 2017/2018
11. Osobní spisy dětí (vzorek) vedené v době inspekční činnosti
12. Týdenní programy výchovně vzdělávací činnosti za školní rok 2016/2017 a 2017/2018
13. Plán dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků – školní rok 2016/2017
14. Školní vzdělávací program dětského domova se školou s účinností od 1. 9. 2015
15. Vnitřní řád DDS s účinností od 1. 9. 2017
16. Záznamy z jednání pedagogické rady ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018
17. Seznam dětí zařízení dle druhu rozhodnutí o umístění a dle umístění do rodinných skupin ke dni inspekční činnosti
18. Záznamy o provedených hospitacích v dětském domově se školou ve školním roce 2016/2017 a 2017/2018
19. Roční plán výchovně vzdělávací činnosti na školní rok 2016/2017 a 2017/2018
20. Kniha úředních návštěv vedená od 16. 5. 1973
21. Kniha ostatních návštěv, včetně evidence návštěv osob odpovědných za výchovu, vedená od 14. 2. 1999
22. Další vzdělávání pedagogických pracovníků rok 2017/2018
23. Náklady a výnosy 01-10/2017
24. Rozbor hospodaření, dary 2016
25. Účetní závěrka za rok 2016
26. Hlavní kniha účetnictví za rok 2016
27. Závazné ukazatele upraveného rozpočtu na rok 2016 a 2017
28. Finanční vypořádání vztahů státních příspěvkových organizací za rok 2016, 2017
29. Rozpočet Dětského domova se školou a základní školy, Kostelec nad Orlicí, Tyršova 7 na kalendářní rok 2017
30. Dokumentace k BOZ

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy / školského zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu Česká školní inspekce, Královéhradecký inspektorát, Wonkova 1142, 500 02 Hradec Králové, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9) nebo na e-podatelnu csi.h@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Pavel Schönwälder, školní inspektor

Pavel Schönwälder v. r.

Mgr. Libor Žilka, školní inspektor

Libor Žilka v. r.

Ing. Marcela Matušincová, kontrolní pracovnice

Marcela Matušincová v. r.

Ve Zlíně dne 30. 11. 2017

Datum a podpis ředitele školy / školského zařízení potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

PhDr. Jan Vodička, ředitel školy

Jan Vodička v. r.

V Kostelci nad Orlicí dne 12. 12. 2017

Připomínky ředitele školského zařízení

Připomínky nebyly podány.